

รายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)

โดย...พระครูปริยัติสโมธาน ดร.

สัปดาห์ที่ 3

คุณลักษณะของภาษามนุษย์

คุณลักษณะสำคัญของภาษามนุษย์ (Characteristics of Human Language)

นักภาษาศาสตร์จำนวนมาก โดยเฉพาะ Charles F. Hockett ได้เสนอว่า ภาษามนุษย์มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากระบบการสื่อสารของสัตว์ โดยคุณลักษณะที่สำคัญได้แก่ ความเป็นระบบของภาษา ความเป็นสัญลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม และความเป็นเอกลักษณ์ของภาษามนุษย์

1. ความเป็นระบบของภาษา (Systematic Nature of Language)

ความหมาย

ภาษาไม่ได้เกิดขึ้นอย่างไร้ระเบียบ แต่ประกอบด้วยระบบกฎเกณฑ์ (rules) ที่ผู้ใช้ภาษายอมรับร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นระบบเสียง คำ ไวยากรณ์ หรือความหมาย

นักภาษาศาสตร์ Ferdinand de Saussure อธิบายว่า ภาษาเป็น "ระบบของความสัมพันธ์" (a system of relations) ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระเบียบ

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

ระดับเสียง (Phonological System)

- cat /kæt/
- bat /bæt/

การเปลี่ยนเสียง /k/ เป็น /b/ ทำให้ความหมายเปลี่ยน

ระดับไวยากรณ์ (Grammatical System)

✓ Correct:

- The boy is reading a book.

✗ Incorrect:

- Reading book a is boy the.

แม้คำจะเหมือนกัน แต่การเรียงลำดับไม่เป็นไปตามกฎของภาษาอังกฤษ

สรุป

ภาษามีระบบที่ชัดเจน ผู้พูดต้องปฏิบัติตามกฎเพื่อให้การสื่อสารเกิดความเข้าใจตรงกัน

2. ความเป็นสัญลักษณ์ (Arbitrariness / Symbolic Nature)

ความหมาย

คำพูดเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีความสัมพันธ์ตามธรรมชาติระหว่าง "คำ" กับ "สิ่งที่คำเรียก"

ตามแนวคิดของ Ferdinand de Saussure ความสัมพันธ์ระหว่าง "รูปสัญลักษณ์" (Signifier) และ "ความหมาย" (Signified) เป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้น

ตัวอย่าง

สิ่งเดียวกัน แต่ใช้คำต่างกัน

ภาษา	คำ
English	dog
Thai	สุนัข
French	chien
Chinese	狗 (gǒu)

สัตว์ตัวเดียวกัน แต่แต่ละภาษาใช้สัญลักษณ์ต่างกัน

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

- tree
- water
- book
- school

ไม่มีเหตุผลตามธรรมชาติว่าทำไมต้นไม้ต้องเรียกว่า "tree" หากสังคมตกลงกันอาจเรียกเป็นคำอื่นก็ได้

สรุป

ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่สมาชิกในสังคมยอมรับร่วมกัน

3. ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา (Creativity / Productivity)

ความหมาย

มนุษย์สามารถสร้างประโยคใหม่ได้อย่างไม่จำกัด แม้ไม่เคยได้ยินมาก่อน

นักภาษาศาสตร์ Noam Chomsky อธิบายว่า มนุษย์มีความสามารถทางภาษาติดตัว (Linguistic Competence) ทำให้สามารถสร้างและเข้าใจประโยคใหม่ๆ ได้ไม่รู้จบ

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

ประโยคที่อาจไม่เคยมีใครพูดมาก่อน

- The purple elephant is studying mathematics on the moon.
- My cat will become a famous scientist next year.

แม้ไม่เคยได้ยินมาก่อน แต่ผู้ฟังเข้าใจได้

ตัวอย่างการสร้างประโยค

จากคำศัพท์จำนวนจำกัด

- I love English.

- I love studying English.
- I love studying English at university.
- I love studying English at university because it helps me communicate globally.

สามารถขยายต่อไปได้เรื่อย ๆ

สรุป

ภาษามนุษย์มีความยืดหยุ่นสูง สามารถสร้างข้อความใหม่ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

4. การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม (Cultural Transmission)

ความหมาย

ภาษาถูกเรียนรู้ผ่านสังคมและวัฒนธรรม มิได้ถ่ายทอดทางพันธุกรรมโดยตรง

แนวคิดนี้ได้รับการกล่าวถึงโดย Charles F. Hockett ว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่แยกมนุษย์ออกจากสัตว์

ตัวอย่าง

เด็กไทยที่เติบโตในประเทศไทย

→ พูดภาษาไทย

เด็กไทยที่ถูกเลี้ยงในอังกฤษตั้งแต่เกิด

→ พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

แสดงว่าภาษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับเชื้อชาติ แต่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคม

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

เด็กเรียนรู้คำต่าง ๆ จากครอบครัวและสังคม

- Thank you.
- Excuse me.
- Good morning.

คำเหล่านี้สะท้อนวัฒนธรรมการใช้ภาษาในสังคม

สรุป

ภาษาถูกส่งต่อจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งผ่านการเรียนรู้ทางสังคม

5. ความเป็นเอกลักษณ์ของภาษามนุษย์ (Uniqueness of Human Language)

ความหมาย

ภาษามนุษย์มีคุณสมบัติหลายประการที่ระบบการสื่อสารของสัตว์ไม่มี

นักภาษาศาสตร์ George Yule และ Charles F. Hockett อธิบายว่า ภาษามนุษย์มีลักษณะเฉพาะหลายด้าน เช่น

1) Displacement

พูดถึงสิ่งที่ไม่อยู่ตรงหน้าได้

ตัวอย่าง

- I visited London last year.
- I will travel to Japan next month.

2) Productivity

สร้างประโยคใหม่ได้ไม่จำกัด

- Artificial intelligence may transform education in the future.

3) Duality

เสียงไม่มีความหมายเดี่ยว ๆ แต่เมื่อนำมารวมกันเกิดความหมาย

ตัวอย่าง

เสียง

- /b/
- /i/
- /g/

รวมเป็น

- big

4) Reflexiveness

ใช้ภาษาพูดเกี่ยวกับภาษาได้

ตัวอย่าง

- English is an international language.
- This sentence contains five words.

สรุป

ภาษามนุษย์มีความซับซ้อน ยืดหยุ่น และทรงพลังมากกว่าระบบสื่อสารของสัตว์

ตารางสรุป

คุณลักษณะ

ความเป็นระบบของภาษา

ความเป็นสัญลักษณ์

ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม

ความเป็นเอกลักษณ์ของภาษามนุษย์

ความหมาย

ภาษาอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่เป็นระบบ

คำเป็นสัญลักษณ์แทนความหมาย

สร้างประโยคใหม่ได้ไม่จำกัด

ภาษาเรียนรู้ผ่านสังคม

มีคุณลักษณะเฉพาะที่สัตว์ไม่มี

งานมอบหมายแบบอัตนัย

ข้อที่ 1

จงอธิบายความหมายของ "ความเป็นสัญลักษณ์ของภาษา (Arbitrariness)" พร้อมยกตัวอย่างคำศัพท์ภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 คำ และวิเคราะห์ว่าทำไมคำเหล่านั้นจึงเป็นสัญลักษณ์ที่เกิดจากการยอมรับร่วมกันของสังคม

ข้อที่ 2

จงวิเคราะห์ "ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา (Creativity/Productivity)" และ "การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม (Cultural Transmission)" ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบและแสดงความคิดเห็นของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- Hockett, C. F. (1960). *The Origin of Speech*. Scientific American, 203(3), 88–96.
- Saussure, F. de. (1916/1983). *Course in General Linguistics*. London: Duckworth.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Yule, G. (2020). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Akmajian, A., Demers, R., Farmer, A., & Harnish, R. (2017). *Linguistics: An Introduction to Language and Communication* (7th ed.). Cambridge, MA: MIT Press.
- Fromkin, V., Rodman, R., & Hyams, N. (2018). *An Introduction to Language* (11th ed.). Boston: Cengage Learning.